

هویت بومی در عوامل منظر ساز مراکز محله ای بافت تاریخی شهر یزد محمدرضا نقصان محمدی، میترا بیضائی*، امین شکیبا

دکتری طراحی شهری، استادیار، یزد، دانشکده هنر و معماری mohammadi@yazd.ac.ir

دانشجو کارشناسی ارشد طراحی شهری، یزد، دانشکده هنر و معماری
Beyzaie_mitra@yahoo.com

کارشناس ارشد برنامه ریزی شهری، بجنورد Amin_shakiba67@yahoo.com

چکیده :

منظر شهری از طریق ارتباط تنگاتنگ و پیچیده در میان کلیه عناصر طبیعی و مصنوع قابل مشاهده از عرصه های عمومی شهر ایجاد می گردد. به منظور ایجاد یک منظر شهری مطلوب لازم است تا فعالیت های شهروندان با کالبد فضا در طول زمان همراه شده و در نهایت در ذهن شهروندان تفسیر گردد. به عبارتی کالبد به همراه خاطرات، شکل دهنده منظر شهری به عنوان پدیده ای عینی- ذهنی می باشد؛ همچنین مقوله کیفی " هویت " ریشه در تاریخ هر جامعه داشته و تکامل آنها در گذر زمان اتفاق می افتد. لذا مفاهیم هویتی در تناظر با مفاهیم منظر شهری می باشد. با این دید، مراکز محله ای در بافت های تاریخی دربرگیرنده کلیه مضامین مرتبط با هویت منظر شهری بوده؛ و به لحاظ تاثیر قابل توجهی که منظر شهری و محیط بصری بر کیفیت زندگی و تصاویر ذهنی شهروندان و استفاده کنندگان از فضاها دارد، قابل بررسی و مطالعه می باشد. همچنین با توجه به این نکته که منظر شهری به عنوان نخستین جلو از شهر، در اولین نگاه به شهر، به دیده ناظر می آید و مهمترین تأثیرات را بر وی می گذارد؛ در شهری تاریخی همچون یزد ضروری است تا مضامین هویتی خاص این شهر در منظر شهری، مورد بررسی و ریشه یابی قرار گیرد. این پژوهش با هدف شناسایی عوامل منظر ساز در مراکز محله ای بافت تاریخی شهر یزد و ریشه یابی هویت بومی در این عوامل انجام شده و از نوع پژوهش های کاربردی می باشد که برای رسیدن به آن از روش توصیفی- تحلیلی استفاده شده است. نتایج تحقیق حاکی از آن است که هویت بومی خاص شهر یزد و در سه بعد طبیعی، مصنوع و انسانی در کلیه عناصر منظر ساز مراکز محله ای نمود عینی یافته است و آینه تمام نمای آن می باشد.

واژه های کلیدی : هویت، منظر شهری، عوامل منظر ساز، مراکز محله ای، بافت تاریخی، یزد